

18.4.2016 / Tiedote

Pohjoismaat edelläkävijöitä DIGITAALISUUS MULLISTAA TERVEYDENHUOLLON AJATTELMALLI

Digitaalisuus on vallannut alaa terveydenhuollossa pienin askelin jo muutaman kymmenen vuoden ajan. Nyt on edessä mullistus. Kun palveluita on kehitetty tähän saakka organisaatioiden ja terveydenhuollon ammattien näkökulmasta, digitaalisuus nostaa keskiöön potilaan.

Tähän digitaaliseen tulevaisuuteen kurkistettiin pohjoismaisessa Nordic eHealth 2016 konferenssissa. Tapahtuma oli samalla 21. kansallinen telelääketieteen ja eHealth -seminaari.

Digitaalisessa maailmassa potilas ei ole enää kohde vaan aktiivinen toimija, joka käyttää digitaalista tekniikka oman terveytensä seuraamiseen, omatoimiseen mittaamiseen ja omien tietojensa tallentamiseen. Sähköisiä potilaskertomuksia täydentämään tulevat henkilökohtaiset potilasrekisterit (Personal Health Record, PHR). Sähköisten palveluiden eli telelääketieteen ja eHealthin rinnalle ovat nousemassa mobiilit palvelut, mHealth.

Pohjoismaat ovat edelläkävijöitä sähköisten terveystietojen kehittäjinä. Ne ovat myös todistaneet, että rajat ylittävä yhteistyö toimii palveluiden kehittämisessä. Tämä on merkittävä asia koko Euroopan tasolla, sillä EU:n tavoitteena on saada sähköinen potilastieto kulkemaan rajojen ylitse.

WHO on huolissaan siitä, että moni maa kehittää sähköisiä palveluita yksin ja "pyörää keksitään" joka paikassa uudelleen aivan turhaan. Siksi järjestö pitää tärkeänä, että Pohjoismaat syventävät yhteistyötä entisestään ja että tätä yhteistyökulttuuria sovellettaisiin kansainvälisesti laajemminkin.

Konferenssissa esiteltiin runsaasti esimerkkejä toteutuneista ja käynnissä olevista telelääketieteen ja palveluiden digitalisoimisen hankkeista sekä niistä saaduista kokemuksista.

Islanti on perustanut kansallisen terveystietojen kansalaisten käyttöön. Portaalin kautta on mahdollista lukea itseään koskevia potilastietoja ja saada sähköisiä palveluita. Ruotsissa on käynnissä ohjelma vastaavanlaisen järjestelmän toteuttamisesta. Se on jo käytössä 11 alueella. Potilaat ovat kokeneet olevansa paremmin valmistautuneita lääkärissä käyntiin, kun tietoja on voinut lukea etukäteen. Moni on halunnut saada tiedon jopa syöpädiagnoosista mieluummin heti verkon kautta kuin odottaa monta viikkoa, että lääkäri kertoo sen vastaanotolla.

Tanska on toteuttanut paljon erilaisia telelääketieteen pilottihankkeita. Yhdessä niistä on testattu etäteknologian hyödyntämistä keuhkohtaumapotilaiden hoidossa. Hyvien tulosten myötä toimintamalli otetaan käyttöön koko maassa

Norjassa on kokeiltu avustavaa digitaalista teknologiaa kotihoidossa. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi lääkeautomaatit ja turvahälytykset. Puolen vuoden kokeilun jälkeen kotipalvelukäynnit vähenivät noin 40 prosenttia, sairaalakäynnit 20 prosenttia ja polikliiniset konsultaatiot 32 prosenttia. Digi-tekniikkaa käyttäneet kertoivat elämänlaadun ja turvallisuudentunteen parantuneen.

Suomessa sähköinen potilaskertomus toimii kattavasti ja sähköinen resepti lähes kattavasti koko terveydenhuollossa. Suomalaiset pystyvät lukemaan omia potilastietojaan kansallisesta arkistosta. Sinne kerätty tieto saadaan tulevaisuudessa myös tutkimuskäyttöön. Kansallisen arkiston yhteyteen tulee innovaatioalusta. Sen avulla yrityksillä on mahdollisuus kehittää uudenlaisia hyvinvointiin liittyviä palveluita. Lisäksi kansallisen arkiston yhteyteen perustetaan henkilökohtaisen potilastiedon portaali, jonne kansalaiset voivat itse tallettaa omia terveystietojaan.

Suomen Telelääketieteen ja eHealth -seuran puheenjohtaja Arto Holopainen painottaa, että digitalisaatio on paitsi suuri mahdollisuus myös haaste terveydenhuollossa. Kliinisessä työssä on opittu vaatimaan mahdollisimman täydellistä suoritusta. Virheiden minimoimiseksi muutoksia valmistellaan perusteellisesti ja niiden toteuttaminen kestää.

"Digitalisaatiolle puolestaan on tyypillistä kokeilukulttuuri, jossa otetaan käyttöön ja testataan erilaisia asioita nopeasti. Terveydenhuolto on tästä näkökulmasta hidas ja kankea. Jotta digitalisaatiota voitaisiin hyödyntää palveluiden uudistamisessa tehokkaasti, terveydenhuollon toimintakulttuuria olisi pystyttävä muuttamaan nopeamman kokeilukulttuurin suuntaan", Holopainen sanoo.

Lisää tietoa:

Suomen Telelääketieteen ja eHealth -seura (STeHS): www.telemedicine.fi
Puheenjohtaja Arto Holopainen 045 139 3996, president@telemedicine.fi